

Judecătoria Anenii Noi
Judecător: Ig. Brai
Curtea de Apel Chişinău
Judecători: A. Minciuna, V. Sîrbu și V. Mihaila

DECIZIE

4 aprilie 2018

mun. Chişinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Ion Druță
Luiza Gafton
Iuliana Oprea

examinând recursul declarat de Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corcodel Liudmila împotriva Grădiniței de copii „Spicușor”, intervenient accesoriu Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chişinău din 18 octombrie 2017, prin care au fost admise cererile de apel declarate de Grădinița de copii „Spicușor” și Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi, casată hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 9 februarie 2017, fiind emisă o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

A C O N S T A T A T:

La 1 iulie 2016, Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Grădiniței de copii „Spicușor”, intervenient accesoriu Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi, cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului moral și încasarea chetuielilor de judecată.

În motivarea pretențiilor, reclamanta a indicat că, începând cu anul 1991, a activat în funcție de educator în cadrul Grădiniței de copii din s. Cobusca Nouă, r-nul

Anenii Noi. Ultima angajare în această funcție a fost la 4 august 2008, iar ulterior a fost eliberată din funcție, în baza ordinului nr. 4 din 12 martie 2016, emis de directorul Grădiniței de copii „Spicușor”, la cererea sa.

Reclamanta a specificat că, la 4 martie 2016, în timpul orelor de muncă aproximativ la ora 12.00, de ea s-a apropiat Gore Tatiana, mama minorului Gore Victor, care era în grupa în care lucra, exprimând obiecții față de faptul că, la 3 martie 2016, l-ar fi lovit pe fiul ei în regiunea feței.

La 9 martie 2016, directoarea Grădiniței de copii „Spicușor” Anna Mălai a solicitat să se prezinte în biroul ei de serviciu și i-a comunicat că Gore Tatiana a depus o plângere împotriva sa în legătură cu incidentul în care a fost implicat minorul Gore Victor, cerându-i explicații în acest sens.

Corcodel Liudmila a menționat că a scris o explicație, potrivit căreia nu l-a lovit pe minorul Gore Victor și nici pe alt copil în ziua respectivă. La 9 martie 2016, la grădiniță s-a prezentat Cracan Mariana, metodist instituției preșcolare, și Ivanov Tatiana, psiholog de la Serviciul asistență psiho-pedagogică.

La 12 martie 2016, directorul Anna Mălai a cerut să se prezinte repetat în biroul de serviciu și i-a solicitat să depună cerere de demisie. Totuși a mai încercat să explice ce a făcut în data de 3 martie 2016, ce a făcut minorul Gore Victor și că nu l-a agresat în nici un fel. Directoarea a bruscat-o, a vorbit urât și nu a dorit să asculte explicațiile sale. Fiind sub presiunea evenimentelor și foarte stresată de faptul că nimeni nu vrea să o asculte, a depus cerere de demisie.

Reclamanta a precizat că, la 22 martie 2016, a fost chemată la Inspectoratul de Poliție Anenii Noi, unde i s-a cerut explicații în legătură cu plângerea depusă de Gore Tatiana.

La 22 aprilie 2016, reclamanta a fost chemată la Grădinița de copii „Spicușor” din s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi, unde i s-a comunicat că Procuratura Anenii Noi a emis un recurs prin care solicită anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016 și concedierea ultimei pe motivul aplicării violenței față de minorul Gore Victor. La 29 aprilie 2016, a recepționat la domiciliu două ordine emise de directorul Grădiniței de copii „Spicușor”.

Corcodel Liudmila a considerat că toate acuzațiile în aplicarea violenței de către ea în privința minorului Gore Victor sunt neîntemeiate, fără a exista probe în acest sens, iar prin acțiunile ilegale ale directoarei Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi i-a fost cauzat un prejudiciu moral imens, manifestat prin pierderea încrederii și prin faptul că i-a fost afectată reputația construită de-a lungul anilor prin muncă asiduă în domeniul educație. Mai mult, aceasta a avut și continuă să aibă o stare de frustrare, înjosire și umilință.

La 19 septembrie 2016, Corcodel Liudmila prin intermediul avocatului Liliana Bînzari, a depus o cerere prin care și-a concretizat pretențiile (f. d. 36, 122, vol. I).

Reclamanta a solicitat anularea ordinului nr. 8-p din 22 aprilie 2016 cu privire la anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016 și ordinului n. 9-p din 22 aprilie 2016 prin care a fost concediată din funcția deținută în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. n) și art. 301 alin. (1) lit. b) Codul muncii. Repararea prejudiciului moral estimat la suma 20 000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată și asistență juridică în mod solidar din contul Grădiniței de copii „Spicușor” și a Primăriei s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi.

Prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 9 februarie 2017, s-a admis parțial acțiunea. Astfel, s-a dispus anularea ordinului nr. 8-p din 22 aprilie 2016 cu privire la anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016, emis de directorul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi.

S-a dispus anularea ordinului nr. 9-p din 22 aprilie 2016 cu privire la concediere, emis de directorul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi prin care Corcodel Liudmila a fost concediată din funcția deținută în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. n) și art. 301 alin. (1) lit. b) Codul muncii.

S-a dispus încasarea în mod solidar din contul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi și Primăria s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi în beneficiul Liudmilei Corcodel, domiciliată în s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi prejudiciul moral în mărime de 10000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei. În rest, pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate (f.d. 184, 187-189, vol. I).

La 7 martie 2017, Grădinița de copii „Spicușor” din s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 7 martie 2017, Primăria s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi a depus cerere de apel, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017, au fost admise cererile de apel declarate de Grădinița de copii „Spicușor” și Primăria s. Cobușca Nouă, r-nul Anenii Noi, casată hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 9 februarie 2017, fiind emisă o nouă hotărâre de respingere integrală a acțiunii (f. d. 33, 35-46, vol. II).

Invocând ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 28 decembrie 2017, Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari, fiind împuternicit prin mandatul nr. 0976174 din 13 iunie 2016 (f. d. 2, vol. I), a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 19 februarie 2018, recurenta a formulat un recurs suplimentar.

În motivarea recursului, Corcodel Liudmila a invocat că instanța de apel nu a constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind aplicate eronat normele de drept material și încălcate normele de drept procedural.

Potrivit art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Astfel, instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 19 octombrie 2017, prin care a fost expediată copia decizie instanței de apel în adresa părților (f. d 47, vol. II), fiind recepționată de către recurent la 31 octombrie 2017 (f. d. 51, vol. II).

Prin urmare, Colegiul judiciar stabilește că recursul a fost declarat în termen.

La 5 februarie 2018, în adresa intimatului a fost expediată copia recursului, iar la 13 martie 2018, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit referința prin care Primăria s. Cobusca, r-nul Anenii Noi a solicitat declararea recursului depus de Corcodel Liudmila prin intermediul avocatului Liliana Bînzari ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs și referință au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenta și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

În subsidiar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de Corcodel Liudmila prin intermediul avocatului Liliana Bînzari întemeiat și care urmează a fi admis, pentru motivele ce se succed.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Actele pricinii certifică faptul că, la 1 iulie 2016, Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari, a depus cerere de chemare în judecată

împotriva Grădiniței de copii „Spicușor”, intervenient accesoriu Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi, prin care a solicitat anularea ordinului nr. 8-p din 22 aprilie 2016 cu privire la anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016 și ordinului n. 9-p din 22 aprilie 2016 prin care a fost concediată din funcția deținută în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. n) și art. 301 alin. (1) lit. b) Codul muncii. Repararea prejudiciului moral estimat la suma de 20000 lei, încasarea cheltuielilor de judecată și asistență juridică în mod solidar din contul Grădiniței de copii „Spicușor” și a Primăriei s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi.

Judecând cauza dată, prima instanță a admis parțial acțiunea depusă de Corcodel Liudmila, anulând ordinului nr. 8-p din 22 aprilie 2016 cu privire la anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016, emis de directorul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi și ordinul nr. 9-p din 22 aprilie 2016 cu privire la concediere, emis de directorul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi prin care Corcodel Liudmila a fost concediată din funcția deținută în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. n) și art. 301 alin. (1) lit. b) Codul muncii. Așadar, instanța și-a motivat poziția prin prisma tardivității aplicării sancțiunii disciplinare.

Totodată, instanța de fond a dispus încasarea în mod solidar din contul Grădiniței de copii „Spicușor” din s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi și Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi în beneficiul Liudmillei Corcodel, prejudiciul moral în mărime de 10000 lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei. În rest, pretențiile reclamantei au fost respinse ca fiind neîntemeiate.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reliefează faptul că concluzia primei instanțe despre necesitatea admiterii în parte a cererii de chemare în judecată depusă de Corcodel Liudmila împotriva Grădiniței de copii „Spicușor”, intervenient accesoriu Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, este justă. Or, această soluție este fundamentată pe cumulum dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art.130 CPC. Actul de dispoziție a instanței de fond a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

În susținerea poziției respective, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 209 alin. (1) Codul muncii, care statuează expres că sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical.

Colegiul judiciar subliniază că, prin ordinul nr. 8-p din 22 aprilie 2016, emis de directorul Instituției preșcolare „Spicușor”, a fost anulat ordinului nr. 4 din 12 martie

2016 cu privire la concedierea educatoarei Corcodel Liudmila, iar prin ordinul nr. 9-p din 22 aprilie 2016, emis de directorul aceleiași Instituții, Corcodel Liudmila a fost concediată din funcția deținută în baza prevederilor art. 86 alin. (1) lit. n) și art. 301 alin. (1) lit. b) Codul muncii.

Colegiul specifică faptul că ziua constatării abaterii, de la care începe să curgă termenul de o lună, se consideră ziua în care despre abatere a aflat conducătorul unității sau o altă persoană, careia conform serviciului îi este subordonat salariatul indiferent de faptul dacă această persoană, în conformitate cu legislația, are sau nu dreptul de a aplica sancțiuni disciplinare.

În cazul de față, administrația Grădiniței „Spicușor” a fost anunțată de către Gore Tatiana despre presupusa abatere disciplinară din partea Ludmillei Corcodel la 9 martie 2016.

Ulterior, la 12 martie 2016, Direcția Educație Anenii Noi a comunicat directoarei Grădiniței „Spicușor” din sat. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi că în urma examinării cazului de către Maria Cracan și Tatiana Ivanov, s-a constatat săvârșirea abaterii disciplinare în acțiunile Ludmillei Corcodel, și anume, aplicarea violenței fizice față de minorul Gore Victor. În aceeași zi, directoarea împreună cu primarul Primăriei sat. Cobusca Nouă i-au cerut Ludmillei Corcodel să depună cerere de demisie, care a fost admisă prin ordinul nr. 4 din 12 martie 2016 cu privire la concedierea recurentei.

Colegiul, în acest context, punctează faptul că este eronată concluzia instanței de apel prin care a dispus respingerea pretențiilor înaintate de Corcodel Liudmila în cererea de chemare în judecată, motivând că angajatorul a demonstrat legalitatea și a indicat temeiurile eliberării din funcție a salariatei-recurente. În special, acesta a luat în considerare faptul că potrivit controlului efectuat s-a probat circumstanța respectivă în baza prescripției Direcției Educație Anenii Noi, notei informative a grupului de lucru ANET, plângerii Tatianeii Gore, proceselor-verbale de audiere a martorilor Cracan Mariana, Ivanov Tatiana, Mălai Anna, Ciorba Măria, extrasului din fișa individuală a postului contrasemnată de angajatul Corcodel Liudmila.

Or, legiuitorul a stabilit exhaustiv că sancțiunea disciplinară se aplică, de regulă, imediat după constatarea abaterii disciplinare, dar nu mai târziu de o lună din ziua constatării ei, fără a lua în calcul timpul aflării salariatului în concediul anual de odihnă, în concediul de studii sau în concediul medical (art. 209, alin. (1) Codul muncii), însă ordinul nr. 8-p din 22 aprilie 2016 cu privire la anularea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016 și ordinul nr. 9-p din 22 aprilie 2016 cu privire la concediere, au fost emise cu mult peste termenul de o lună, astfel fiind încălcată legislația muncii cu privire la termenul de aplicare sancțiunilor.

În acest sens, instanța de recurs consideră că, prin hotărârea Judecătoriei Anenii Noi din 9 februarie 2017, s-a dispus corect anularea ordinului nr. 8-p din 22 aprilie 2016 și ordinului nr. 9-p din 22 aprilie 2016.

Totodată, prima instanță a subliniat just faptul că Liudmila Corcodel a fost pusă în situația de a depune cererea de demisie din propria inițiativă, ceea ce a fost confirmat de reprezentanții grădiniței și primăriei Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi în ședințele de judecată a primei instanțe. Totuși, prin prezenta cerere de chemare în judecată, nu s-a solicitat restabilirea la serviciu și nu s-a pretins la ilegalitatea ordinului nr. 4 din 12 martie 2016. Așadar, instanța de fond nu s-a pronunțat în mod corect asupra acestei chestiuni.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție specifică faptul că reclamanta-recurentă a solicitat repararea prejudiciului moral estimat la suma de 20 000 lei și încasarea cheltuielilor de judecată în mod solidar din contul Grădiniței de copii „Spicușor” și a Primăriei s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi.

În acest sens, este oportun de a reliefa prevederile art. 327 alin. (1) Codul muncii – partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

Conform prevederilor art. 329, alin. (1) din același cod – angajatorul este obligat să repare integral prejudiciul material și cel moral cauzat salariatului în legătură cu îndeplinirea de către acesta a obligațiilor de muncă în cazul discriminării salariatului la locul de muncă sau ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci, dacă prezentul cod sau alte acte normative nu prevăd altfel, iar potrivit art. 330, alin. (1), lit. b) Codul muncii – angajatorul este obligat să compenseze persoanei salariul pe care aceasta nu l-a primit, în toate cazurile privării ilegale de posibilitatea de a munci. Această obligație survine, în particular, în caz de eliberare ilegală din serviciu sau transfer ilegal la o altă muncă.

Astfel, prin prisma normelor de drept citate, coroborate cu probele anexate la materialele cauzei, prima instanță a conchis corect că în privința recurenteii Corcodel Ludmila a fost aplicată neîntemeiat și ilegal sancțiunea disciplinară sub formă de concediere. Prin urmare, instanța de recurs consideră că recurenteii i-a fost cauzat un anumit grad de frustrare și anxietate prin privarea ilegală de posibilitatea de a munci. Totuși, în speță, este destul de dificil, chiar și imposibil pentru reclamant de a aduce orice probă pentru suferințele sale. În același timp, Colegiul judiciar consideră că suma de 10 000 lei acceptată de instanță este una echilibrată, ce pune în balanță, pe de o parte interesele, recurenteii, iar pe de altă parte, interesele intimaților. Mai mult, admiterea cererii de recurs reprezintă în principiu o măsură oportună de a remedia violarea drepturilor patrimoniale.

În altă ordine de idei, instanța de judecată notează că recurenta a fost impusă de situație să suporte cheltuieli pentru adresarea în instanța de judecată.

Prin urmare, având la bază prevederile art. 94 și 96 CPC, instanța de fond corect a conchis că aceste cheltuieli urmează a fi încasate din contul pârâtului-intimat. În acest sens, au fost prezentate bonurile în original privind achitarea asistenței juridice de către Corcodel Liudmila în sumă de 5000 lei, cât și raportul avocatului privind acțiunile efectuate și volumul de lucru prestat.

Instanța de recurs menționează că este întemeiată și legală hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 9 februarie 2017, iar drept consecință urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că decizia instanței de apel este neîntemeiată, iar hotărârea primei instanțe este legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari, de a casa decizia instanței de apel, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se admite recursul declarat de Corcodel Liudmila, prin intermediul avocatului Liliana Bînzari.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 18 octombrie 2017 și se menține hotărârea Judecătorei Anenii Noi din 9 februarie 2017, pronunțată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Corcodel Liudmila împotriva Grădiniței de copii „Spicușor”, intervenient accesoriu Primăria s. Cobusca Nouă, r-nul Anenii Noi cu privire la anularea ordinelor, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Iuliana Oprea